

**Notitie : Quickscan Flora en Fauna
Lidl Iepenlaan 1, Woerden**

Datum : 11 mei 2017
Contactpersoon : mevr. R. van Zanten
opdrachtgever
Projectnummer : 211x08556
Opgesteld door : Reinoud Vermoolen
Controle door : Ineke Kroes

Er zijn plannen om de Lidl aan de Iepenlaan in Woerden te herbouwen en uit te breiden. Daarbij zal het omringende terrein heringericht worden (ten behoeve van parkeren). Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Gebiedsbescherming vanuit de Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkwerijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Nature 2000-gebied (of Beschermde natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Gebiedsbescherming vanuit Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur als onderdeel van het Nationale Natuurnetwerk (voormalige EHS) is vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en de regels hiervoor, waaraan dient te worden voldaan, zijn opgenomen in de Provinciale Ruimtelijke Verordening van 2013. Het Nationale Natuurnetwerk is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren hiertoe. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Soortenbescherming vanuit de Wet natuurbescherming

De soortenbescherming heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min

of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.10 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Vanaf 1 januari 2017 moet, onder de Wet natuurbescherming, bij ruimtelijke ontwikkelingen naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met juridisch zwaarder beschermde soorten vanuit nationaal en Europees oogpunt. Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn).

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten'). Vooralsnog is het uitgangspunt dat deze indeling gehandhaafd blijft, totdat de provincies deze hebben aangepast en vastgesteld.

Stappenplan soortenbescherming

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Wet natuurbescherming en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 21 april 2017 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

mogelijke aanwezigheid vleermuizen in vooronderzoek natuurwetgeving) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van de quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

De beschrijving van het plangebied omvat de ligging, de huidige situatie en de toekomstige situatie.

Ligging van het plangebied

De locatie van het plangebied betreft de Lidl supermarkt aan de Iepenlaan in Woerden. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn X= 119,989, Y= 454,921. Het plangebied is rood omkaderd weergegeven op de luchtfoto (figuur 1) en weergegeven als een rode ster op de topografische kaart (figuur 2).

Figuur 1: Luchtfoto met begrenzing plangebied (rood omlind).

Figuur 2: Topografische kaart plangebied (rode ster).

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een supermarkt, parkeerplaatsen, plantsoen en braakliggend terrein. Langs de west- en noordzijde is een smalle houtsingel/haag gesitueerd en langs de oostzijde onderhouden gras(berm) met vrijstaande opgaande bomen. Enkele vrijstaande bomen staan op en rond de parkeerplaats aan de noordzijde (voorzijde supermarkt) en aan de zuidzijde (achterzijde supermarkt). Binnen het plangebied ontbreekt oppervlaktewater. Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Woerden, aan de rand van een woonwijk langs een doorgaande weg. De volgende afbeeldingen (figuur 3 t/m 10) geven een impressie van het plangebied en de directe omgeving.

Figuur 3: Voorzijde supermarkt, gezien vanaf de noordwesthoek van het terrein

Figuur 4: Zicht op de westzijde van het terrein, gezien vanaf de noordwesthoek van het terrein.

Figuur 5: Noordwesthoek van het terrein.

Figuur 6: Achterzijde supermarkt, gezien van het westen.

Figuur 7: Oostelijke rand van het terrein, gezien vanaf het zuiden.

Figuur 8: Noordoosthoek van het terrein, gezien vanaf het zuiden.

Figuur 9: Open stootvoegen (rood omcirkeld) in de zuidelijke buitenmuur van de supermarkt.

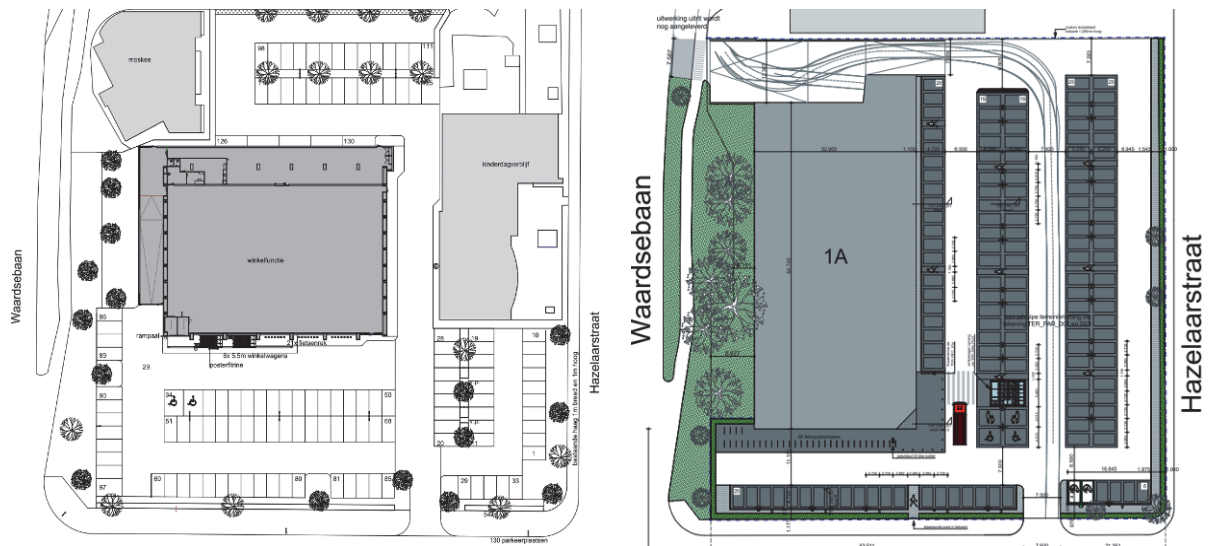

Figuur 10: Open stootvoegen (rood omcirkeld) in de oostelijke buitenmuur van de supermarkt.

Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling van het plangebied betreft de herbouw van de supermarkt, waarbij deze uitgebreid wordt (met name naar het zuiden). Daarnaast zal de inrichting van de parkeerplaatsen wijzigen. Hiervoor zal de supermarkt gesloopt worden. Daarnaast zal enig groen in de vorm van vrijstaande bomen, een gedeelte van een houtsingel en onderhouden grasvegetatie weggehaald worden. De hoog opgaande vrijstaande bomen langs de oostzijde van het plangebied zullen intact gelaten worden.

Zie onderstaande afbeelding voor een impressie van de toekomstige situatie (t.o.v. de huidige situatie).

Figuur 11: Huidige (linkerafbeelding) en toekomstige (rechteraafbeelding) inrichting plangebied.

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming (Wnb)

De dichtstbijzijnde wettelijke beschermde natuurgebieden, het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck en het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein, bevinden zich op respectievelijk 6,5 en 7,6 kilometer afstand van het plangebied. Gezien de afstand en de aard van de ontwikkeling zijn negatieve effecten op deze Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten, uitgezonderd een mogelijk effect van een toename in stikstofdepositie als gevolg van de ontwikkeling. Een toename van stikstofdepositie kan leiden tot verzuring en vermesting van de hiervoor gevoelige

habitattypen en soorten welke voor de gebieden zijn aangewezen. Voor dit mogelijke effect dienen stikstofberekeningen te worden uitgevoerd (in Aeries Calculator) om te zien of een mogelijke toename de toegestane drempelwaarde voor stikstofdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden overschrijdt. In de verdere planvorming dient dan ook rekening gehouden te worden met de Wet natuurbescherming.

Planologische gebiedsbescherming (NNN)

Het plangebied ligt geheel buiten het Nationale Natuurnetwerk. Door de ontwikkelingen worden er geen wezenlijke kenmerken en waarden aangetast van het provinciale Natuurnetwerk. De planvorming heeft verder geen invloed op planologische beschermde gebieden.

Toetsing soortbescherming

Vaatplanten

Het plangebied bestaat uit verharding, braakliggend terrein, onderhouden grasland en opgaande beplanting (struiken, hagen en bomen). Binnen het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen zoals de uit de omgeving bekende grote bosaardbei (nationaal beschermd). Overige beschermde soorten zijn gezien de ongeschikte standplaatsen binnen het plangebied niet te verwachten. Negatieve effecten voor beschermde vaatplanten zijn op voorhand uit te sluiten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt mogelijk geschikt leefgebied voor enkele nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt zoals egel, mol en huisspitsmuis. Europees beschermde soorten of nationaal beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt, zijn niet bekend uit de directe omgeving. Deze worden tevens niet verwacht voor te komen binnen het plangebied gezien de aanwezige ongeschikte biotoop.

Effectbeoordeling

Voor de te verwachten beschermde soorten binnen het plangebied geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn hier echter geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

Uit het plangebied en/of nabije omgeving (0-1 km) zijn waarnemingen bekend van laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis en gewone en ruige dwergvleermuis. Alle soorten vleermuizen zijn Europees beschermde soorten, hiervoor geldt geen provinciale vrijstelling.

Het plangebied is marginaal geschikt als foerageergebied voor vleermuizen, er is zeer beperkt opgaand groen binnen het plangebied, voornamelijk langs de randen. Negatieve effecten voor foerageergebied is redelijkerwijze op voorhand uit te sluiten.

De bomen langs de oostzijde van het plangebied vormen wel een lijnvormig element waarlangs vleermuizen een (van belang zijnde) vliegroute kunnen hebben.

Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied. Er zijn potentiële verblijfplaatsen in de huidige supermarkt. Er bevinden zich enkele open voegen in het metselwerk aan de zuidgevel (meest westelijke bovenhoek) en oostgevel (bovenin meest noordelijke deel), zie ook figuur 9 en 10. Deze open voegen kunnen gebouw bewonende vleermuizen (zoals gewone dwergvleermuis) toegang verlenen tot een aanwezige

verblijfplaats in een spouw. Potentiële verblijfplaatsen in overige delen van het pand dan wel in de aanwezige opgaande bomen (voor boom bewonende soorten zoals ruige dwergvleermuis) zijn uitgesloten, vanwege het ontbreken van geschikte invliegopeningen.

Effectbeoordeling

Binnen het plangebied zijn mogelijk vliegroutes en/of verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. De bomen welke onderdeel uitmaken van de mogelijke vliegroute blijven intact. Negatieve effecten voor vliegroutes voor vleermuizen zijn hierdoor uit te sluiten. Met het slopen van het metselwerk aan de zuid- en oostzijde kunnen mogelijk aanwezige verblijfplaatsen voor vleermuizen verloren gaan. Negatieve effecten voor potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn hierdoor niet uit te sluiten. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of er in aanwezige spouwmuren verblijfplaatsen voor gebouw bewonende vleermuizen aanwezig zijn.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn rond het plangebied enkele algemeen voorkomende vogels waargenomen waaronder roodborst, merel en pimpelmees. Een eksternest bevindt zich in de smalle houtsingel in de noordwesthoek van het terrein en het is niet uitgesloten dat vogels zoals roodborst, merel en houtduif eveneens tot broeden komen in de houtsingel, haag of opgaande bomen.

In de nabije omgeving (op 0-1 km afstand van het plangebied) zijn waarnemingen bekend van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals sperwer, buizerd, gierzwaluw en huismus. Binnen het plangebied zijn voor geen van deze soorten nesten noch geschikte nestplaatsen aangetroffen.

Het plangebied, wat voor een groot deel bestaat is en zeer beperkt met struiken en bomen beplant is, is tevens niet of marginaal geschikt als foerageergebied voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn dan ook op voorhand uit te sluiten.

Effectenbeoordeling

De vrijstaande bomen, houtsingel en haag rondom de huidige supermarkt kunnen als nestlocatie worden gebruikt door enkele algemeen voorkomende soorten broedvogels. Met uitvoering van werkzaamheden in de directe omgeving van de genoemde groenelementen kan verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door werkzaamheden hier buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half augustus globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, of door voorafgaand aan de werkzaamheden te controleren of er broedende vogels aanwezig zijn, wordt de kans op negatieve effecten weggenomen. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Indien bewoonde nesten, legsels of nestjongen aanwezig zijn, dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat de jongen zijn uitgevlogen. Negatieve effecten voor broedende vogels zijn hierdoor uit te sluiten.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van vissen en van voortplantingsplaatsen voor amfibieën is hierdoor op voorhand uit te sluiten.

Het zeer beperkte groen binnen het plangebied vormt geen geschikt landhabitat voor amfibieën. De aanwezigheid van stagnerend water (plassen) tijdens het bouwrijp maken van het plangebied gedurende het zomerhalfjaar (april-september) kan leiden tot de intrek van de uit de nabije omgeving (0-1 km) bekend zijnde Europees beschermde rugstreeppad. De aanwezigheid van ondiep oppervlaktewater zoals plassen in laagten vormen voor deze soort een geschikte voortplantingsplaats. Negatieve effecten voor rugstreeppad zijn hierdoor niet op voorhand uit te sluiten.

Beschermde soorten reptielen zijn gezien het aanwezige ongeschikte habitat niet te verwachten binnen het plangebied. Negatieve effecten voor reptielen zijn dan ook op voorhand uit te sluiten.

Effectenbeoordeling

Indien tijdens het bouwrijp maken van het plangebied stagnerend water aanwezig is gedurende het zomerhalfjaar (april-september) zijn negatieve effecten voor rugstreeppad niet op voorhand uit te sluiten. Door het ontstaan van laagten met stagnerend water te allen tijde te voorkomen, of door het plangebied af te zetten met een amfibieënscherm, zijn negatieve effecten voor rugstreeppad uit te sluiten.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Er zijn geen waarnemingen bekend uit de (nabije) omgeving van beschermde ongewervelde diersoorten zoals zeldzame soorten dagvlinders of libellen. Het plangebied vormt tevens geen geschikt leefgebied voor dergelijke soorten vanwege het ontbreken van geschikte waardplanten en/of habitat. Negatieve effecten voor beschermde ongewervelde soorten zijn daarmee op voorhand uit te sluiten.

Conclusie en aanbevelingen

- Het plangebied vormt mogelijk geschikt leefgebied voor enkele nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zoals egel, mol en huisspitsmuis. Voor de genoemde soorten geldt een provinciale vrijstelling van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor geldt echter wel de algemene zorgplicht.
- Binnen het plangebied zijn mogelijk vliegroutes en/of verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. De bomen welke onderdeel uitmaken van de mogelijke vliegroute blijven intact. Negatieve effecten voor vliegroutes voor vleermuizen zijn hierdoor uit te sluiten. Met het slopen van het metselwerk aan de zuid- en oostzijde kunnen mogelijk aanwezige verblijfplaatsen voor vleermuizen verloren gaan. Negatieve effecten voor potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn hierdoor niet uit te sluiten. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of er in aanwezige spouwmuren verblijfplaatsen voor gebouw bewonende vleermuizen aanwezig zijn.
- Binnen het plangebied kunnen de vrijstaande bomen, houtsingel en haag rondom de huidige supermarkt als nestlocatie gebruikt worden door enkele algemeen voorkomende soorten broedvogels. Met uitvoering van werkzaamheden in de directe omgeving van de genoemde groenelementen kan verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door werkzaamheden hier buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half augustus globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, of door voorafgaand aan de werkzaamheden te controleren of er broedende vogels aanwezig zijn, wordt de kans op negatieve effecten weggenomen. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Indien bewoonde nesten, legsels of nestjongen aanwezig zijn, dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat de jongen zijn uitgevlogen. Negatieve effecten voor broedende vogels zijn hierdoor uit te sluiten.
- Binnen het plangebied is het voorkomen van de beschermde rugstreeppad niet uit te sluiten indien tijdens werkzaamheden gedurende het zomerhalfjaar (april-september) water stagneert in laagten wat kan dienen als voortplantingsplaats voor rugstreeppadden. Indien rugstreeppad het plangebied intrekt zijn negatieve effecten voor deze soort niet op voorhand uit te sluiten. Door het ontstaan van laagten met stagnerend water te allen tijde te voorkomen, of door het plangebied af te zetten met een amfibieënscherm, zijn negatieve effecten voor rugstreeppad uit te sluiten.
- Binnen het plangebied zijn geen beschermde soorten vaatplanten, vogels met jaarrond beschermde nesten, vissen, reptielen, en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders

en libellen) te verwachten. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.

- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn hier geen specifieke maatregelen nodig voor de verschillende soortgroepen.